

Những biểu hiện từ nguy cơ đe dọa hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam trong bối cảnh mới

ThS. LÊ THỊ HẰNG

Học viện Chính trị Khu vực IV; Email: lehanghvk4@gmail.com

Tóm tắt: Với vai trò là một đảng chính trị lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn xem đây là hệ tư tưởng khoa học trong quá trình xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước. Bài viết phân tích những bối cảnh mới và những thách thức đối với hệ tư tưởng nền tảng của Đảng và từ đó làm rõ một số biểu hiện cũng như đưa ra một số giải pháp từ nguy cơ đe dọa hệ tư tưởng nền tảng của Đảng trong bối cảnh mới.

Từ khóa: nguy cơ đe dọa; hệ tư tưởng nền tảng; Mác - Lênin; Hồ Chí Minh; Đảng Cộng sản Việt Nam.

1. Bối cảnh mới và những thách thức đối với hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam

Trong thời đại hiện nay, thế giới đang trải qua những thay đổi sâu sắc do tác động của các cuộc cách mạng, đặc biệt là cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0. Cuộc cách mạng này không chỉ tạo ra sự thay đổi về phương thức sản xuất mà còn ảnh hưởng đến cơ cấu xã hội, tư duy chính trị và văn hóa. Các quốc gia trên thế giới đang nhanh chóng áp dụng các công nghệ tiên tiến như trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence - AI), dữ liệu lớn (Big Data), Internet vạn vật (Internet of Things - IoT), và Blockchain vào quản lý và phát triển kinh tế - xã hội. Điều này dẫn đến sự thay đổi trong cấu trúc xã hội và cách thức mà các quốc gia duy trì và phát triển hệ tư tưởng chính trị của mình khi sự tác động của Cách mạng công nghiệp 4.0 trở nên nhanh chóng trong những năm gần đây.

Hội nhập quốc tế sâu rộng là một trong những đặc điểm nổi bật của bối cảnh toàn cầu hiện nay. Sự thâm nhập của các luồng tư tưởng phương Tây thông qua các kênh truyền thông, giao lưu văn hóa cùng với quá trình toàn cầu hóa văn hóa và giáo dục là một phần không thể tách rời của quá trình hội nhập này. Các thế lực thù địch sử dụng thành tựu Cách mạng công nghiệp 4.0 như một công cụ phục vụ cho mục đích chính trị, chúng không những trực tiếp xuyên tạc, phủ nhận bản chất cách mạng, khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, mà còn tung hô, cổ súy cho lối sống phương Tây⁽¹⁾. Trong khi quá trình toàn cầu

hóa văn hóa mang lại nhiều cơ hội cho việc mở rộng tầm nhìn và tiếp thu những tiến bộ của nhân loại, nó cũng đồng thời đặt ra những thách thức không nhỏ đối với việc duy trì và bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Sự lan tỏa của các giá trị phương Tây có thể dẫn đến sự mâu thuẫn với các giá trị của hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa.

Bên cạnh những tác động từ yếu tố bên ngoài, Việt Nam đang phải đối mặt với những chuyển biến mạnh mẽ về mặt kinh tế và xã hội. Việc chuyển đổi từ nền kinh tế kế hoạch hóa tập trung sang nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa đã mang lại những thành tựu kinh tế đáng kể nhưng cũng đồng thời phát sinh nhiều vấn đề phức tạp. Các vấn đề an ninh phi truyền thống, các hiện tượng tham nhũng, lãng phí và suy thoái đạo đức trong một số bộ phận của xã hội đã làm giảm niềm tin của người dân vào hệ thống chính trị. Những chuyển biến này tạo ra thách thức trong việc duy trì và củng cố hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Ngoài ra, Việt Nam cũng đang trải qua sự biến đổi xã hội do tác động của quá trình đô thị hóa, công nghiệp hóa và sự phát triển của công nghệ thông tin. Quá trình này đã làm thay đổi quan niệm sống của người dân, đặc biệt là giới trẻ. Các giá trị truyền thống như đoàn kết, trách nhiệm cộng đồng và trung thành với lý tưởng của Đảng đang bị thách thức bởi những giá trị mới của thời đại công nghệ, như chủ nghĩa cá nhân, tư duy kinh doanh, sự tự do cá nhân không kiểm soát dẫn đến nguy cơ mất dần niềm tin vào hệ tư tưởng

xã hội chủ nghĩa.

Công nghệ thông tin và truyền thông xã hội đã trở thành một phần không thể thiếu của cuộc sống hàng ngày và chúng có tác động sâu sắc đến tư duy và nhận thức của con người. Sự phát triển vượt bậc của các nền tảng mạng xã hội như Facebook, YouTube, TikTok đã mở ra một không gian thông tin mới, nơi mọi người có thể tự do tiếp cận, chia sẻ và lan truyền thông tin. Lợi dụng những thế mạnh và tính mở của không gian mạng với đặc trưng tự do, đa dạng, bình đẳng, không có ranh giới cụ thể giữa thực và ảo, các thế lực thù địch, phản động trong nước và ngoài nước, bằng nhiều thủ đoạn tinh vi, không ngừng ra sức tuyên truyền, xuyên tạc, bóp méo, phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, với âm mưu hòng xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng đối với cách mạng Việt Nam⁽²⁾. Theo báo cáo của Wearesocial, tính đến đầu năm 2024, Việt Nam có 78,44 triệu người dùng Internet, tương đương 79,1% dân số⁽³⁾. Ngoài ra, số lượng người dùng mạng xã hội cũng đạt con số 72,7 triệu, tương đương với 73,3% tổng dân số. Với sự phát triển nhanh chóng đó đã mang lại cơ hội lớn cho việc truyền bá kiến thức, nhưng đồng thời cũng tạo ra những nguy cơ tiềm ẩn đối với hệ tư tưởng chính trị của Đảng. Trên các nền tảng này, thông tin có thể được lan truyền nhanh chóng, khó kiểm soát và có thể dễ dàng lợi dụng mạng xã hội để phát tán các quan điểm sai lệch, xuyên tạc đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, thậm chí kích động bạo lực và tạo ra sự bất ổn trong xã hội. Trong bối cảnh mới các thế lực thù địch, phản động, chống phá đã triệt để lợi dụng hàng ngàn website, blog, hàng trăm tạp chí, báo, nhà xuất bản và đài phát thanh có chương trình tiếng Việt để đẩy mạnh các chiến dịch thông tin xuyên tạc, phá hoại về tư tưởng; kích động, chia rẽ nội bộ, hình thành các tổ chức chính trị đối lập, hòng gây mất ổn định an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội ở nước ta⁽⁴⁾.

2. Những biểu hiện từ nguy cơ đe dọa hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam trong bối cảnh mới

Có thể nhận thấy những biểu hiện từ nguy cơ đe dọa hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam trên các mặt sau:

Thứ nhất, sự gia tăng xu hướng tư duy lệch lạc và tư tưởng tiêu cực trong xã hội. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, các xu hướng tư duy lệch lạc và tư tưởng tiêu cực đang gia tăng trong xã hội. Những tư tưởng này bao gồm tư duy cá nhân chủ nghĩa, vị kỷ và chủ nghĩa thực dụng, thường đối lập với các giá trị truyền thống của xã hội Việt Nam như đoàn kết, trách nhiệm cộng đồng và lòng trung thành với lý tưởng cách mạng. Bên cạnh đó, các yếu tố tiêu cực như chủ nghĩa cơ hội, chủ nghĩa thực dụng đã dần len lỏi vào đời sống của một bộ phận không nhỏ người dân, làm giảm đi tinh thần đoàn kết và ý thức trách nhiệm xã hội. Thêm vào đó, tư duy lệch lạc và tư tưởng tiêu cực trong xã hội xuất hiện thông qua các biểu hiện phủ nhận giá trị của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh thông qua việc tách rời, đối lập giữa tư tưởng Hồ Chí Minh và chủ nghĩa Mác - Lênin nhằm làm đứt gãy từng bộ phận cấu thành nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam⁽⁵⁾. Điều này đặc biệt nguy hiểm khi nó có thể lan rộng qua các nền tảng mạng xã hội và gây ra sự mất niềm tin vào hệ tư tưởng chính thống. Những tư duy lệch lạc và tư tưởng tiêu cực này không chỉ xuất phát từ sự ảnh hưởng của các tư tưởng đối lập, mà còn là hệ quả của sự biến đổi trong xã hội.

Thứ hai, sự thâm nhập của các hệ tư tưởng đối lập và thế lực thù địch. Sự thâm nhập của các hệ tư tưởng đối lập là một thách thức lớn đối với hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Các hệ tư tưởng đối lập không chỉ tác động đến tư duy của một số bộ phận trong xã hội mà còn có nguy cơ làm suy yếu sự đoàn kết và ổn định chính trị. Các thế lực thù địch thông qua mạng xã hội và các phương tiện truyền thông hiện đại đang không ngừng tuyên truyền và lan truyền các quan điểm trái chiều, phủ nhận giá trị của hệ tư tưởng Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Chúng không ngừng tìm cách thâm nhập và phá hoại hệ tư tưởng của Đảng thông qua các chiến dịch tuyên truyền phản động, nhằm làm suy yếu niềm tin của người dân vào hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa.

Thứ ba, thách thức từ sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông xã hội. Công nghệ thông tin và truyền thông xã hội đã mang lại

những thay đổi sâu sắc trong cách thức truyền tải và tiếp nhận thông tin của người dân. Việc quản lý và kiểm soát thông tin trên mạng xã hội đang trở thành một thách thức lớn đối với Đảng và Nhà nước khi mà qua kiểm tra, kiểm soát các cơ quan chức năng đã phát hiện trên 850.000 tài liệu chiến tranh tâm lý, phản động, âm mưu quốc tế, tài liệu tuyên truyền tà đạo trái phép; gần 750.000 tài liệu tuyên truyền chống Đảng, Nhà nước được tán phát vào Việt Nam qua đường bưu chính⁽⁶⁾. Với bối cảnh tốc độ phát triển của công nghệ là không ngừng nhất là công nghệ thông tin và truyền thông xã hội, nếu không có các biện pháp thích hợp để quản lý thông tin trên mạng xã hội, hệ tư tưởng nền tảng của Đảng sẽ phải đối mặt với nguy cơ suy yếu do sự tấn công của các luồng tư tưởng đối lập vào hệ tư tưởng nền tảng của Đảng.

3. Một số giải pháp bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam trước những biểu hiện từ các nguy cơ đe dọa trong bối cảnh mới

Để bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam trước những biểu hiện từ các nguy cơ đe dọa trong bối cảnh mới, chúng ta cần tập trung vào một số giải pháp cụ thể và hiệu quả nhằm củng cố niềm tin của nhân dân vào chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các giá trị cốt lõi của Đảng.

Một là, tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự bùng nổ thông tin hiện nay, công tác giáo dục chính trị cần phải được triển khai một cách đồng bộ và hiệu quả, với nội dung phong phú và phù hợp với từng đối tượng, Đảng và Nhà nước cần đẩy mạnh việc tổ chức các chương trình học tập và nghiên cứu về chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với từng bậc học, chương trình học, cơ sở đào tạo và các đơn vị công tác. Nội dung giảng dạy cần được cải tiến, gắn liền với thực tiễn, nhằm giúp người học không chỉ nắm bắt kiến thức cơ bản mà còn hiểu rõ giá trị nền tảng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tiến trình xây dựng chủ nghĩa xã hội. Bên cạnh đó, cần quan tâm giáo dục, tuyên truyền về hệ tư tưởng nền tảng của Đảng thông qua

các bài học thực tiễn về đạo đức cách mạng, tinh thần trách nhiệm xã hội và ý thức cộng đồng cũng như từ những thành tựu cách mạng mà Việt Nam đạt được trong quá trình đổi mới đất nước và góp phần củng cố niềm tin vào Đảng và hệ tư tưởng nền tảng của Đảng trong bối cảnh mới.

Hai là, phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong việc bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng.

Các tổ chức chính trị - xã hội như Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Hội Liên hiệp Phụ nữ, Đoàn Thanh niên, Công đoàn, Hội Cựu chiến binh, v.v., có vai trò quan trọng trong việc tuyên truyền và bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Những tổ chức này là cầu nối giữa Đảng và nhân dân, giúp lan tỏa các giá trị cốt lõi của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh đến mọi tầng lớp trong xã hội.

Lênin từng cho rằng [phải luôn luôn tuyên truyền, bảo vệ khỏi mọi sự xuyên tạc và phát triển hơn nữa hệ tư tưởng của giai cấp vô sản - học thuyết của chủ nghĩa xã hội khoa học, tức là chủ nghĩa Mác⁽⁷⁾]. Do vậy, để phát huy tối đa vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong việc bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng, cần có các biện pháp hỗ trợ và tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động tuyên truyền, giáo dục và vận động quần chúng khỏi mọi sự xuyên tạc của các thế lực thù địch.

Đặc biệt, chủ động trong việc nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của quần chúng, từ đó đề xuất các chính sách phù hợp với tình hình thực tế và đảm bảo sự đồng thuận trong xã hội. Cần chú trọng đến việc xây dựng và phát triển các phong trào quần chúng mang tính chất giáo dục, tuyên truyền về hệ tư tưởng của Đảng. Các phong trào như [Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa], [Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh], và xây dựng nông thôn mới, nông thôn mới kiểu mẫu để không chỉ góp phần vào việc xây dựng một xã hội ổn định và phát triển, mà còn củng cố niềm tin của nhân dân vào hệ tư tưởng của Đảng với tính thực tiễn trong công cuộc đổi mới, phát triển đất nước.

Ba là, kiểm soát và quản lý chặt chẽ an ninh và an toàn thông tin đối với hệ tư tưởng nền tảng của Đảng.

Để làm được điều đó, cần quan tâm thiết lập một hệ thống pháp luật và quy định rõ ràng, yêu cầu các nền tảng như Facebook, YouTube, TikTok tuân thủ quy định pháp lý của Việt Nam nhất là dựa trên Luật An toàn thông tin mạng (2015), Luật An ninh mạng (2018), cùng với việc phát triển các công cụ kỹ thuật để giám sát và xử lý nhanh chóng thông tin phản động, chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng. Đồng thời, cần tăng cường bảo vệ an ninh mạng qua việc phát triển các công nghệ bảo mật, ngăn chặn tấn công từ các thế lực thù địch nhằm vào hệ thống thông tin quốc gia.

Ngoài việc quản lý thông tin, việc bảo vệ cơ sở dữ liệu liên quan đến hệ tư tưởng cũng là nhiệm vụ quan trọng. Trong đó, cần áp dụng các biện pháp mã hóa dữ liệu, kiểm soát quyền truy cập và đào tạo nhận thức về an ninh mạng cho đội ngũ cán bộ các cấp với việc bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng trước các biểu hiện đe dọa từ bối cảnh mới. Song song đó, hợp tác quốc tế về an ninh mạng cần được thúc đẩy nhằm nâng cao năng lực bảo vệ thông tin, đồng thời phát triển công nghệ tiên tiến như trí tuệ nhân tạo và khoa học máy tính để tự động phát hiện và loại bỏ thông tin sai lệch trước khi chúng lan truyền rộng rãi. Việc kiểm soát chặt chẽ an ninh thông tin không chỉ giúp bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng mà còn đóng vai trò định hướng dư luận xã hội và duy trì ổn định chính trị.

Bốn là, xây dựng hệ thống pháp luật và cơ chế chính sách hỗ trợ bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng.

Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng nêu rõ: "Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, kiên quyết và thường xuyên đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị; đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ"⁽⁸⁾. Do vậy, việc xây dựng một hệ thống pháp luật và cơ chế chính sách hỗ trợ bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng Cộng sản Việt Nam cần được phát triển theo hướng bảo đảm tính ổn định và khả năng thích ứng một cách "kiên quyết và thường xuyên" với các thay đổi của xã hội trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 và toàn cầu hóa văn hóa.

Cần phát triển các cơ chế chính sách hỗ trợ để đảm bảo rằng các quy định này được thực thi một cách hiệu quả. Các cơ chế chính sách có thể bao gồm việc tăng cường giám sát, đánh giá các hành vi vi phạm, đồng thời thực hiện các biện pháp kỷ luật mạnh mẽ đối với những cá nhân hoặc tổ chức có hành vi làm tổn hại đến hệ tư tưởng nền tảng của Đảng. Điều này sẽ giúp ngăn chặn sự xâm nhập của các tư tưởng đối lập và bảo vệ sự trong sáng cũng như vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh trong xã hội Việt Nam. Cùng với đó, cần tạo điều kiện thuận lợi cho các cơ quan báo chí, truyền thông chính thống hoạt động mạnh mẽ hơn, cung cấp thông tin chính xác, kịp thời và khách quan đến quần chúng nhân dân.

Với bối cảnh mới từ tình hình trong nước và quốc tế, đòi hỏi công tác bảo vệ hệ tư tưởng nền tảng của Đảng cũng phải có những thay đổi theo hướng thích ứng nhằm tạo tiền đề để công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong bối cảnh mới đạt những kết quả tốt đẹp./.

(1) Nguyễn Văn Thanh (2018), *Xây dựng nền văn hóa Việt Nam trước tác động của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0*, <https://www.tapchicongsan.org.vn>, truy cập ngày 9 tháng 7 năm 2024.

(2) Nguyễn Việt Lâm, Nghiêm Thị Thanh Thủy (2023), *Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trước tác động của cuộc chiến thông tin trên không gian mạng*, <https://www.tapchicongsan.org.vn>, truy cập ngày 8 tháng 7 năm 2024.

(3) Skillking.edu.vn/tin-tuc/tinh-hinh-digital-viet-nam-2024/ (truy cập ngày 24/9/2024).

(4) Thái Thị Duy Quyền (2020), *Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên không gian mạng*, <https://www.tapchicongsan.org.vn>, truy cập ngày 10 tháng 7 năm 2024.

(5) Đình Bảng, Lê Phong (2022), *Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh - giá trị hiện thực không thể phủ nhận*, <http://tapchiquptd.vn>, truy cập ngày 11 tháng 7 năm 2024.

(6) Trần Quang Diệu (2023), "An toàn và an ninh thông tin trong bối cảnh chuyển đổi số", *Tạp chí Lý luận Chính trị*, số 539 (01-2023), tr.47.

(7) V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, T.6, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.336.

(8) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, T.I, tr.183.